

2022-06-02

Sea2source AB
Konvaljvägen 16
475 37 Bohus-Björkö

Synpunkter på Natura 2000 samråd för ändring av minimitappning vid Ålgårda kraftverk i Rolfsåns avrinningsområde

I förslaget till Bevarandeplan för Natura 2000-området Rolfsån står: "För Natura 2000-området Rolfsån är syftet att återställa ett gynnsamt tillstånd för naturtypen mindre vattendrag samt för flodpärlmussla och lax. Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv."

I Bevarandeplanen för Rolfsån pekas lax och flodpärlmussla samt naturtypen Mindre vattendrag ut som arter och miljöer som ska uppnå god bevarandestatus. Länsstyrelsen anser också att listan för typiska arter för mindre vattendrag bör utökas med de hotade arterna havsnejonöga och ål.

Statusen inom Natura 2000-området Rolfsån för naturtypen mindre vattendrag är otillfredsställande på grund av dålig status för flodpärlmussla, havsnejonöga och behov av habitatrestaurering. Statusen för flodpärlmusslan är otillfredsställande pga. låg population och brist på föryngring. Statusen för lax är otillfredsställande pga. låg population.

I bevarandeplanen för Rolfsån står också: "Vattenuttag, invallning, kanalisering, fördjupning av fåran och inte minst reglering av vattenföringen kan påverka vattendraget och dess fauna negativt. Vid lågt vattenflöde kan bevattningsuttag och nolltappning försämra överlevnaden hos lax, flodpärlmussla och havsnejonöga på grund av förhöjd vattentemperatur samt en minskad areal uppväxtmiljö. Reglering leder dessutom till försämrade överlevnad hos lax, flodpärlmussla, havsnejonöga, bottenfauna m.fl."

Tillgången till vatten i Lygnern och Rolfsån bestäms av många faktorer och samtidigt behövs vattnet för många intressen som vattenkraft, råvattenuttag, jordbruk, skogsbruk och rekreation samtidigt som den biologiska mångfalden ska kunna finnas kvar.

I samrådet för ändring av minimitappning framstår sänkningen av minimitappningen från 2 till 1,6 m³/s som enbart positiv, mer naturlig och att den inte innebär några negativa effekter:

"Genom att sänka villkoret avseende minimitappning till det av SMHI framräknade MLQ på 1,6 kubikmeter per sekund med tillägget "eller – om den nyttiga tillrinningen är lägre - den nyttiga tillrinningen" undviks framtida konflikter mellan möjligheten att hålla sänkingsgränsen och villkor om minimitappning."

"Då flöden understigande minimitappningen förekommit åtminstone sedan 1980-talet bedöms ingen negativ effekt på miljön ske och åtgärden bör vara okontroversiell. Att anpassa den minimitappning som sker under perioder då kraftverket står stilla till dagens nivå på MLQ ska snarare ses som ett sätt att spara vatten för att minska risken för extrema lågflöden i Natura 2000 områdena."

"Den påverkan som kommer ske är att minimitappningen minskar från 2,0 till 1,6 m³/s. Samt att minimitappningen kan minska ytterligare under långvariga torrperioder så att den motsvarar den nyttiga tillrinningen. Det vill säga att den naturligt höga minimitappningen på 2,0 m³/s som man försökt hålla uppe, men periodvis inte klarat, kommer att minska till naturliga nivåer. Därmed säkras även möjligheten att inte underskrida sänkingsgränsen."

"Påverkan på Natura 2000 området Rolfsån kommer innebära att minimitappningen minskar med ca 0,4 m³/s eller som lägst den nyttiga tillrinningen. Å andra sidan förväntas minimitappningen kunna upprätthållas under en längre tid än under nuvarande förhållanden vilket bedöms vara positivt."

Det är dock svårt att hänga med i resonemangen. Det känns som sänkningen av minimitappningen främst ska minska den juridiska konflikten mellan sjöns sänkingsgräns och minimitappningen från sjön. Konflikten kommer dock att fortsätta finnas kvar, fast under kortare perioder än tidigare. Målet bör emellertid främst vara att nå god bevarandestatus för utpekade arter och miljöer i Rolfsån tillsammans med att behålla bra miljöer för natur, människor (rekreation och lantbruk) i och kring Lygnern. Det är lätt att förstå att en sänkt minimitappning kan bidra till längre perioder då sjöns sänkingsgräns kan upprätthållas. Det är däremot svårare att förstå hur den sänkta minimitappningen kan bidra till bättre förhållanden för de utpekade och hotade arterna i Rolfsån. Detta förklaras inte tillräckligt. En sänkt minimitappning innebär att denna inte behöver underskridas lika lång period som skedde med den tidigare högre minimitappningen, vilket minskar den juridiska konflikten. Detta säger dock inte något om hur miljöförhållandena påverkas av de utpekade och hotade arterna. Man kan befara att en sänkt minimitappning kommer att innebära att perioden med flöde som understiger den gamla minimitappningen på 2 m³/s tvärt om kan öka i längd, vilket i så fall kan vara starkt negativt för de utpekade och hotade arterna som ska skyddas. Genom att ge möjlighet till en lägre minimitappning känns det uppenbart att det öppnar möjlighet för längre perioder än tidigare med tappning som understiger 2 m³/s vilket i så fall bör vara negativt för Natura 2000-området Rolfsån. *Vattenrådet begär därför en tydligare och mer lättförstådd redovisning av effekterna på hydrologin genom sänkning av minimitappningen och hur det i sin tur påverkar arter som lax, flodpärlmussla och havsnejonöga.*

Som tidigare nämnts finns många intressen som vattenkraft, råvattenuttag, lantbruk, skogsbruk och rekreation i Rolfsån och Lygnern. Intressen både behöver vatten och påverkar vattenmiljöerna. Samtidigt behöver även ta i beaktande att tillgången till vatten kommer att påverkas i framtiden av global uppvärmning och växande befolkning. *Den komplexa situationen kräver helhetslösningar genom ett större inom- och mellankommunalt samarbete samt samarbete med länsstyrelse, vattenkraftsägare, företag, lantbruk, skogsbruk och intresseorganisationer.*

Eftersom det redan idag vid torra uppstår perioder med för lite vatten i Rolfsån behöver man eftersträva att perioderna med låg vattenföring inte blir kraftigare eller mer omfattande i tid utan snarare tvärt om.

På uppdrag av vattenrådets styrelse.

Peter Nolbrant
Sekreterare Lygnerns vattenråd
076-811 46 07, peter.nolbrant@icloud.com